

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

kopia till:

li.transport.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över remiss LI2023/01786 om rapporten Statens ansvar för det svenska flygplatssystemet- för tillgänglighet och beredskap (DS 2023:3)

Er beteckning: LI2023/01786

1.1 ”Förslag till förordning om statligt stöd till icke statliga flygplatser och om flyglinjer med allmäntrafikplikt”

Länsstyrelsen instämmer i förslaget i §16 angående stycket om *Fossilfri verksamhet*. Det är positivt att detta villkoras.

1.4 ”Förordning om beredskapsflygplatser”

Förordningen kan med fördel stärkas genom att även beredskapsflygplatser ska ha en möjlighet att bedrivas fossilfritt, möjliggöra fossilfri luftfart samt möjliggöra fossilfria landtransporter till och från flygplatsen. Motsvarande formulering/innebörd finns i §16 ”Förslag till förordning om statligt stöd till icke statliga flygplatser och om flyglinjer med allmäntrafikplikt”.

8.5 Stöd till flygplatser utanför det nationella basutbudet

För att säkerställa viktig infrastruktur och samhällsviktig verksamhet anser länsstyrelsen att det är positivt att utredaren föreslår att stöd till de icke statliga flygplatserna bör öka.

8.8.2 Införande av allmän trafikplikt för samhällsviktiga flyglinjer

Utredningen lyfter Gotlands särskilda läge. Som enda ö-län och ö-region saknar vi ordinarie väg- och järnvägsförbindelse med övriga Sverige. Flyg och båtförbindelser är därför av yttersta betydelse för en rad olika anledningar, kris- och beredskap, näringsliv med både produkter och turism, arbetsmarknad, sjukvård, försörjning av varor, medicin, reservdelar mm. Allt detta kräver andra lösningar än vad som gäller för övriga nationen.

Under pandemin upphandlade staten flygtrafik till och från Gotland som en nödgärd för att säkerställa snabbare transporter än de som kunde erbjudas med färjetrafik.

Idag finns fungerande flygförbindelser mellan Visby och Bromma samt mer begränsade till Arlanda. För Gotland som saknar väg- och järnvägsförbindelser med andra län är det angeläget med flygförbindelser till både Bromma och Arlanda. Länsstyrelsen har därför tillsammans med andra aktörer i länet, däribland Region Gotland, efter pandemin arbetat för att både Bromma och Arlanda flygplatser ska trafikeras med en grundtäthet som medger en tur- och returreisa över dagen på fastlandet. Utredningen skulle vunnit på att definiera denna minimnivå och beskriva Gotlands särskilda behov vad gäller förbindelse med Arlanda. Ett tillägg till utredningens förslag är därför att skriva in att införa trafikplikt mellan både Bromma och Arlanda gentemot Gotland. Genom detta kan i de fall marknaden inte erbjuder detta staten upphandla denna tjänst.

Länsstyrelsen vill också uppmärksamma den s.k. artikel 174 i EU fördraget om just möjligheterna för staten att främja utveckling genom att ta hänsyn till områden med naturgivna nackdelar såsom ö-regioner.

Utredaren skriver ”föreslår vidare att fossilfria alternativ ska premieras i statens allmänna trafikplikt och flygupphandling från 2027.” vilket länsstyrelsen instämmer i. Förslaget kan därför stärkas genom att ge uppdrag till Trafikverket att ingå avtal om flygtrafik på linjerna vilket också specifikt inkluderar elflyg – på det sättet skulle stora möjligheter skapas även för innovation och bidra till klimatmål. Aktörer knutna till Gotland ser kommersiella elflyg till Gotland 2027.

Allmänna synpunkter

Bränslekommission - Utredningen lyfter också behovet av infrastruktur som möjliggör för fossilfritt flyg samt produktion av el- och biodrivmedel och hänvisar till Arlandautredningens förslag om en brådskande tillsättning av en aktörssammansatt flygbränslekommission med syfte att täcka behovet och nå klimatmålet år 2045. Länsstyrelsen i Gotlands län instämmer i detta.

Beaktande av nya möjligheter med elflyg - Elflyg kan i sin tur innebära möjlighet att trafikera andra/nya destinationer jämfört med idag, något som också kan komma att påverka valet och antalet flygplatser i framtiden. Som remissen skriver så innebär flyget ”en förhållandevis begränsad infrastruktur både i markanspråk och kostnad som ger stora mervärden för att nå de transportpolitiska målen.”

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Flanking med kris- och beredskapsstrateg Johan Lundberg som föredragande. I den slutliga handläggningen har också energi- och klimatsamordnare Agneta Green och stabshandläggare Thomas Persson medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift